

СЕКЦІЯ 8 ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 005.591.6:005.332.4(477)

Каламбет (Юдіна) С.В.*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри «Фінанси та облік»**Дніпродзержинського державного технічного університету***Пшеничний І.М.***студент**Дніпродзержинського державного технічного університету*

ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті узагальнено підходи до визначення поняття «конкурентоспроможність». Проаналізовано обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт в Україні. Визначено питому вагу підприємств, що займалися інноваціями. Проаналізовано рівень інноваційної активності промислових підприємств в Україні. Визначено пріоритетні напрями інноваційної діяльності вітчизняних підприємств для забезпечення конкурентних переваг.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкуренція, інновації, пріоритети, інноваційна активність підприємств, Національна інноваційна стратегія.

Каламбет (Юдіна) С.В., Пшеничний І.М. ИННОВАЦИИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье обобщены подходы к определению понятия «конкурентоспособность». Проанализирован объем выполненных научных и научно-технических работ в Украине. Определен удельный вес предприятий, занимавшихся инновациями. Проанализирован уровень инновационной активности промышленных предприятий в Украине. Определены приоритетные направления инновационной деятельности отечественных предприятий для обеспечения конкурентных преимуществ.

Ключевые слова: конкурентоспособность, конкуренция, инновации, приоритеты, инновационная активность предприятий, Национальная инновационная стратегия.

Kalambet (Yudina) S.V., Pshenychnyi I.M. INNOVATION AS A FACTOR IN INCREASING COMPETITIVENESS OF DOMESTIC ENTERPRISES

Generalized approaches to the definition of "competitiveness". Analyzed the volume of scientific and technical work in Ukraine. Determined the proportion of firms involved in innovation. The level of innovation activity of industrial enterprises in Ukraine. The priority directions of innovation of domestic enterprises to provide competitive advantage.

Keywords: competitiveness, competition, innovation, priorities, innovative activity of enterprises, national innovation strategy.

Постановка проблеми. Конкуренція є важливим складовим елементом механізму ринкової економіки. Вона являє собою економічну боротьбу, суперництво між відособленими виробниками продукції, робіт, послуг щодо задоволення своїх інтересів, пов'язаних із продажем цієї продукції, виконанням робіт, наданням послуг одним і тим самим споживачам.

Поняття «конкурентоспроможність» нерозривно зв'язане з конкуренцією. Конкурентоспроможність виявляється тільки в умовах конкуренції і через конкуренцію. Причому чим ефективніше функціонує ринок, чим сильніше на ньому конкуренція, тим більше значення має конкурентоспроможність підприємств та їх продукції. Водночас сучасний стан економіки для досягнення конкурентних переваг потребує від підприємств упровадження нових продуктів та технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зазначений проблематиці присвячено праці вітчизняних і зарубіжних економістів: Азоева Г.Л., Балабанова І.Т., Бараненко С.П., Бурди А.Г., Василенко В.А., Воронкової А.Е., Денісової А.Л., Діксона П.Р., Должанського І.В., Загорної Т.О., Заїнчковського А.О., Моїсєєвої Н.К., Зулькарнаєва І.У., Книша М.І., Кобиляцького Л.С., Кредісова А.І., Кроткова А.М., Еленевої Ю.Я., Кемпбела Д., Стоунхауса Дж.,

Х'юстона Б., Маконела К.Р., Мошнова В.А., Перцовського Н.І., Портера М., Сумця О.М., Томпсона А.А., Стрикленда А.Дж., Фасхієва Х.А., Фатхутдінова Р.А., Шевченко Л.С., Шеремета А.Д. та ін. Однак багато питань щодо впливу інновацій на конкурентоспроможність підприємств залишаються недостатньо дослідженими.

Мета статті полягає у визначенні нових інноваційних напрямів підвищення та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття конкурентоспроможності підприємства досить складне і трактується неоднозначно.

У загальному вигляді конкурентоспроможність підприємства може бути визначена як її порівняльна перевага щодо інших підприємств даної галузі в конкретній країні та за її межами.

Трактування сучасними вченими-економістами сутності поняття «конкурентоспроможність» наведено в табл. 1 [2].

Як бачимо з табл. 1, розбіжності та різноманітність авторських позицій стосовно визначення поняття конкурентоспроможності пов'язані з:

– ототожненням конкурентоспроможності підприємства та конкурентоспроможності продукції або послуг;

– масштабами розгляду конкурентоспроможності: на регіональному, національному або світовому ринках (підприємство, галузь, країна);

– заміною одного поняття іншим (конкурентний статус, конкурентний рівень);

– характеристикою будь-якої складової частини конкурентоспроможності підприємства: конкурентоспроможності виробничого, трудового потенціалу.

Незважаючи на різні підходи до визначення його суті, всі дослідники зазначають порівняльний і часовий (динамічний) характер цього показника:

– порівняльний характер означає, що конкурентоспроможність не є явищем, притаманним конкретному об'єкту; вона не впливає з його внутрішньої природи, а проявляється тільки за умов порівняння даного об'єкта з іншими; її можна оцінити порівнянням найбільш суттєвих показників діяльності підприємств; результатом цього порівняння є визначення рівня конкурентоспроможності;

– часовий характер (динамічність) означає, що досягнутий в окремий проміжок часу рівень конкурентоспроможності підприємства не може розглядатися як довгострокова характеристика його ринкової позиції незалежно від ефективності діяльності; протидія інших суб'єктів господарювання, рішучість та активність їх конкурентних стратегій можуть привести до втрати досягнутої позиції та зниження рівня конкурентоспроможності.

Розрізняють зовнішні і внутрішні конкурентні переваги. Зовнішні переваги ґрунтуються на відмінних якостях товару, що представляють цінність для покупця за рахунок або скорочення витрат, або підвищення ефективності. Прагнучи до зовнішніх переваг над своїми конкурентами, фірма прибігає до диференціації, пошуку нових шляхів задоволення потреб покупців [3].

Внутрішні конкурентні переваги базуються на перевазі фірми щодо витрат виробництва і прибутку, використання фінансових і матеріальних ресур-

сів, управління виробництвом, товаром і фірмою у цілому, якості зайнятого персоналу, що створюють цінність для виготовлювача. Є й більш прагматичне визначення конкурентної переваги – як «найкращого результату» [4].

Для досягнення і постійної підтримки об'єкта конкурентоздатним на ринку (зовнішньому, внутрішньому) необхідно підтримувати завойовані конкурентні переваги, шукати і реалізовувати нові інноваційні продукти та технології.

Міжнародна організація «Європейський форум із проблем управління» поняття конкурентоспроможності підприємств визначає як реальну і потенційну можливість фірм у наявних умовах проектувати, виготовляти і збувати товари, що по цінових і нецінових характеристиках більш привабливі для споживачів, ніж товари їх конкурентів [5].

У сучасній практиці виділяються два основних розуміння конкурентоспроможності підприємства. Відповідно до одного з них, конкурентоспроможність підприємства означає відмінність даного підприємства від його конкурентів по ступеню задоволення своєю продукцією потреб покупців, тобто, по суті, конкурентоспроможність товарів. Виявити конкурентні переваги окремих підприємств при цьому можна тільки шляхом порівняння їх конкурентних позицій на тому самому ринку.

Інше розуміння полягає в тому, що конкурентоспроможність підприємства характеризує можливість і динаміку його пристосування до умов конкуренції, що змінюються, стійкість його виробничо-господарської діяльності в цілому.

Як уже зазначалося, для забезпечення конкурентних переваг підприємства повинні виробляти інноваційну продукцію (товари), надавати інноваційні послуги.

У табл. 2 наведено статистичні дані щодо наукових та науково-технічних робіт в Україні.

Слід зазначити, що за аналізований період частка обсягу виконаних наукових і науково-

Таблиця 1

Визначення терміну «конкурентоспроможність» ученими-економістами

Автор визначення	Визначення конкурентоспроможності
Ожогов С.І.	Здатність витримувати конкуренцію, протистояти конкурентам
Книш М.І.	Ступінь привабливості даного продукту для здійснюючого реальну покупку споживача
Забелін П.В., Мойсеева Н.К.	Здатність приносити прибуток у короткостроковому періоді не нижче заданого або перевищення над середнім прибутком
Грошев В.П.	Комплекс споживчих властивостей товару, що визначає його відмінність від інших аналогічних товарів по ступеню й рівню задоволення потреб покупців і витрат на його купівлю та експлуатацію
Кредісов А.І.	Характеристика товару, що відображає його відмінність від аналогічного конкурентного товару як по ступеню відповідності конкретної потреби, так і по витратах на її задоволення
Стівенсон В.	Конкурентоспроможність характеризує те, «наскільки ефективно компанія задовольняє потреби клієнта порівняно з іншими компаніями, що пропонують подібний товар або послугу»
Єрмолов М.О.	Конкурентоспроможність – це відносна характеристика, яка відображає відмінності у процесі розвитку певного виробника від виробника конкурента як по ступеню задоволення власними товарами, так і по ефективності виробничої діяльності
Печінкин А., Фомін В.	Конкурентоспроможність – набагато аспектне поняття, яке визначає здатність товару зайняти та удержати позицію на конкурентному ринку в певний період за конкуренції з іншими аналогічними товарами
Хруцький В.С., Корнеева І.В.	Конкурентоспроможність – це стабільна можливість задовольняти певні потреби покупців краще, ніж конкуренти, та завдяки цьому вдало продавати продукцію з прийнятними фінансовими результатами для виробника
Фатхутдінов Р.А.	Конкурентоспроможність – це властивість об'єкта, що характеризується ступенем реального чи потенційного задоволення ним конкретної потреби порівняно з аналогічними об'єктами, представленими на даному ринку
Піддубний, І.О., Піддубна А.І.	Конкурентоспроможність – це потенціальна або реалізована здатність економічного суб'єкта до функціонування у релевантному зовнішньому середовищі, яка ґрунтується на конкурентних перевагах і відображає його позицію відносно конкурентів
Райзберг Б.А.	Конкурентоспроможність – це реальна та потенційна можливість фірм у наявних умовах проектувати, виготовляти та збувати товари, що за ціновими та неціновими характеристиками є більш привабливими для споживачів, ніж товари їх конкурентів

технічних робіт суттєво скоротилася і становить 0,81% у ВВП України в 2013 р., тоді як на початок аналізованого періоду цей показник становив 1,36%. Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт у фактичних цінах 2013 р. збільшився порівняно з 2006 р. у 10,6 разів. При цьому найвищими є темпи зростання обсягу науково-технічних послуг – у 28,8 разів та фундаментальних досліджень – у 19,2 разів. Темпи зростання обсягів роз-

робок нижчі від середнього значення і становлять 9,5 разів. Найнижчими є темпи зростання обсягів прикладних досліджень – усього 6,5 разів. Тобто фактично спостерігається скорочення прикладних досліджень, що, своєю чергою, є свідченням того, що фундаментальні дослідження та розробки фактично не впроваджуються у виробництво. Ці висновки підтверджують дані про інноваційну активність підприємств (табл. 3).

Таблиця 2

Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт

Роки	Усього, у фактичних цінах	У тому числі, млн. грн.				Частка обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %
		Фундаментальні дослідження	Прикладні дослідження	Розробки	Науково-технічні послуги	
1996	1 111,7	140,6	321,6	606,9	42,6	1,36
1997	1 263,4	188,5	309,2	693,7	72,0	1,35
1998	1 269,0	205,5	297,5	682,8	83,2	1,24
1999	1 578,2	220,5	330,4	918,6	108,7	1,21
2000	1 978,4	266,6	436,7	1 106,3	168,8	1,16
2001	2 275,0	353,3	304,9	1 317,2	299,6	1,11
2002	2 496,8	424,9	343,6	1 386,6	341,7	1,11
2003	3 319,8	491,2	429,8	1 900,2	498,6	1,24
2004	4 112,4	629,7	573,7	2 214,0	695,0	1,19
2005	4 818,6	902,1	708,9	2 406,9	800,7	1,09
2006	5 354,6	1 141,0	841,5	2 741,6	630,5	0,98
2007	6 700,7	1 504,0	1 132,6	3 303,1	761,0	0,93
2008	8 538,9	1 927,4	1 545,7	4 088,2	977,7	0,90
2009	8 653,7	1 916,6	1 412,0	4 215,9	1 109,2	0,95
2010	9 867,1	2 188,4	1 617,1	5 037,0	1 024,6	0,90
2011	10 349,9	2 205,8	1 866,7	4 985,9	1 291,5	0,79
2012	11 252,7	2 621,9	2 057,7	5 369,9	1 203,2	0,80
2013	11 781,1	2 695,5	2 087,8	5 772,8	1 225,1	0,81
2014*	10950,7	2 475,2	1 910,2	5 341,5	1223,8	0,70
2013 р. до 1996 р., разів*	10,6	19,2	6,5	9,5	28,8	0,6
2014р. до 1996 р., разів*	9,9	17,6	5,9	8,8	28,7	0,5

Таблиця 3

Інноваційна активність

Роки	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями	У тому числі за напрямками							
		Загальна сума витрат	дослідження і розробки ¹	у тому числі		придбання інших зовнішніх знань ²	підготовка виробництва для впровадження інновацій ³	придбання машин обладнання та програмного забезпечення ⁴	Інші витрати
				внутрішні НДР	зовнішні НДР				
2000	18,0	1760,1	266,2	X	X	72,8	163,9	1074,5	182,7
2001	16,5	1979,4	171,4	X	X	125,0	183,8	1249,4	249,8
2002	18,0	3018,3	270,1	X	X	149,7	325,2	1865,6	407,7
2003	15,1	3059,8	312,9	X	X	95,9	527,3	1873,7	250,0
2004	13,7	4534,6	445,3	X	X	143,5	808,5	2717,5	419,8
2005	11,9	5751,6	612,3	X	X	243,4	991,7	3149,6	754,6
2006	11,2	6160,0	992,9	X	X	159,5	954,7	3489,2	563,7
2007	14,2	10850,9	986,5	793,6	192,9	328,4	X	7471,1	2064,9
2008	13,0	11994,2	1243,6	958,8	284,8	421,8	X	7664,8	2664,0
2009	12,8	7949,9	846,7	633,3	213,4	115,9	X	4974,7	2012,6
2010	13,8	8045,5	996,4	818,5	177,9	141,6	X	5051,7	1855,8
2011	16,2	14333,9	1079,9	833,3	246,6	324,7	X	10489,1	2440,2
2012	17,4	11480,6	1196,3	965,2	231,1	47,0	X	8051,8	2185,5
2013	16,8	9562,6	1638,5	1312,1	326,4	87,0	X	5546,3	2290,9
2014 ⁵	16,1	7695,9	1754,6	1221,5	533,1	47,2	X	5115,3	778,8

¹ Із 2007 р. сума внутрішніх та зовнішніх НДР;

² До 2007 р. придбання нових технологій;

³ Із 2007 р. показник віднесено до інших витрат;

⁴ До 2007 р. придбання машин та обладнання пов'язані з впровадженням інновацій

⁵ Дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та частини зони проведення антитерористичної операції.

Як бачимо з табл. 3, із 2000 до 2013 р. питома вага підприємств, що займалися інноваціями, скоротилась з 18% до 16,8%. Найнижчими ці показники були в 2005–2006 та в 2008–2009 рр. Лівову частку витрат, пов'язаних з інноваційними впровадженнями (55–70%) становили витрати, пов'язані з придбанням машин обладнання та програмного забезпечення.

Як свідчать дані табл. 4, рівень інноваційної активності промислових підприємств ще нижчий і протягом аналізованого періоду скоротився з 14,8% у 2000 р. до 13,6% у 2013 р. Фінансування інноваційної діяльності здійснювалося переважно за рахунок власного капіталу.

Станом на 01.01.2013 у регіонах України діють 531 бізнес-центр, 76 бізнес-інкубаторів, 46 технопарків, 535 лізингових центрів, 3 964 небанківські фінансово-кредитні установи, 242 фонди підтримки підприємництва (з яких 27 створені за участю Українського фонду підтримки підприємництва), 3 031 інвестиційний та інноваційний фонд і компанії, 3 902 інформаційно-консультативні установи.

Так, найбільша кількість бізнес-інкубаторів діє в Києві та Київській області – 12, в Одеській області – 9, тоді як більшість регіонів має по одному-два бізнес-інкубатори. З 255 інноваційних фондів 175 (69%) функціонують у м. Київ, тут же розташовані всі венчурні фонди, шість із восьми технопарків.

Додатковими чинниками неефективності функціонування Національної інноваційної системи (НІС) України виступають:

- відсутність зв'язку між наукою та практикою господарювання, формальність наукових досліджень в більшості ВНЗ;

- відсутність механізмів ефективною реалізації та оцінки ефективності національних науково-технічних програм (фінансування не конкретних бізнес-планів інновацій, а бюджетів дослідницьких організацій, недосконалість законодавчої бази стимулювання інноваційного розвитку, некомерціалізованість результатів дослідницької діяльності через нерозвиненість інфраструктури і т. ін.).

Про функціональну неспроможність та нерозвиненість НІС України щодо інтенсифікації розвитку інноваційних розробок свідчать статистичні дані про скорочення масштабів інноваційної діяльності на вітчизняних підприємствах.

Аналізуючи стан об'єктів НІС – інновацій та прав власності на їх використання, слід відзначити основні складові частини інноваційного потенціалу з точки зору напрямів та результатів НДДКР. Українська наука зберігає світовий рівень у математиці, механіці, фізиці, інформатиці, матеріалознавстві, гірничих науках, зварюванні металів. Дослідження українських учених у галузі фізики наднизьких температур, зокрема з ядерного магнетизму, кінетики квантових ефектів, електронних систем, локалізованих надрідким гелієм, останніми роками значною мірою визначають світовий рівень досліджень. Значно розширилися дослідження з нанofізики та нанoeлектроніки, із медико-екологічних та астрономічних досліджень. Досить значним, незважаючи на широку програму конверсії, реалізовану в 90-х роках ХХ ст., є потенціал у галузі систем управління ракетними комплексами та космічною технікою. Україна також бере широку участь у програмах освоєння космосу, створення космічних навігаційних систем та систем комунікацій.

Перспективними напрямками науково-технічних розробок в Україні визначено:

- розвиток технологій в аерокосмічній галузі, судно-, літако-, автомобілебудуванні;
- робототехніку;
- дослідження космосу, астрономію, астрофізику;
- радіoeлектроніку, нанofізичну, нанoeлектроніку;
- нові інформаційні технології;
- біотехнології у сільському господарстві, виробництво добрив та засобів захисту рослин;
- біоінженерію та генетику;
- виробництво медичних препаратів;
- розробку енергетичного обладнання та енергозберігаючих технологій;

Таблиця 4

Впровадження інновацій на промислових підприємствах

Роки	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	Впроваджено нових технологічних процесів	у т. ч. маловідходні, ресурсозберігаючі	Освоєно виробництво інноваційних видів продукції,* найменувань	з них нові види техніки	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
2000	14,8	1403	430	15323	631	
2001	14,3	1421	469	19484	610	6,8
2002	14,6	1142	430	22847	520	7,0
2003	11,5	1482	606	7416	710	5,6
2004	10,0	1727	645	3978	769	5,8
2005	8,2	1808	690	3152	657	6,5
2006	10,0	1145	424	2408	786	6,7
2007	11,5	1419	634	2526	881	6,7
2008	10,8	1647	680	2446	758	5,9
2009	10,7	1893	753	2685	641	4,8
2010	11,5	2043	479	2408	663	3,8
2011	12,8	2510	517	3238	897	3,8
2012	13,6	2188	554	3403	942	3,3
2013	13,6	1576	502	3138	809	3,3
2014**	12,1	1743	447	3661	1314	2,5

* До 2003 р. нових видів продукції

** Дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та частини зони проведення антитерористичної операції

– виробництво хімічних каталізаторів, анілінофарбової продукції, впровадження технологій глибокої переробки нафти;

– технології зрідження вугілля.

Наведений перелік у цілому відповідає сучасним світовим тенденціям у розвитку інновацій. У світовій практиці найбільш важливі пріоритети науково-технічного розвитку все більше пов'язуються не з грандіозними, дорогими проектами проривного, демонстраційного характеру, а з довгостроковою кропіткою роботою щодо зміцнення всіх ланок національних інноваційних систем – в економіці й інформаційній сфері, в освіті й охороні здоров'я, в охороні середовища та вивченні космосу.

Висновки. Таким чином, конкурентні переваги вітчизняних підприємств повинні бути забезпечені розвитком інновацій у таких пріоритетних сферах, як аерокосмічна галузь, судно-, літако-, автомобілебудування; робототехніка; дослідження космосу, астрономія, астрофізика; радіоелектроніка; нанофізика, наноелектроніка; інформаційні технології; біотехнології у сільському господарстві; виробництво добрив та засобів захисту рослин; біоінженерія та

генетика; виробництво медичних препаратів; розробка енергетичного обладнання та енергозберігаючих технологій; виробництво хімічних каталізаторів, анілінофарбової продукції, технологій глибокої переробки нафти та ін.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про захист економічної конкуренції» станом на 11 січня 2001 р. № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – С. 64.
2. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства : [навч. посіб.] / С.М. Клименко [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2006. – 527 с.
3. Портер М. Конкуренция / М. Портер ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2000. – 495 с.
4. Кредисов А.И. Маркетинг / А.И. Кредисов. – К. : Украина, 1995. – 399 с.
5. Сіваченко І.Ю. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації) / І.Ю. Сіваченко. – Одеса : ОДЕУ, 2003. – 156 с.
6. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

УДК 336.71

Коваленко В.В.

*доктор економічних наук,
професор кафедри банківської справи
Одеського національного економічного університету*

Белова Ю.М.

*студентка
Одеського національного економічного університету*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТРУКТУРНИХ ДИСБАЛАНСІВ ЕКОНОМІКИ

Статтю присвячено проблемам забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних банків. Проаналізовано чинники, що впливають на рівень конкурентоспроможності банків. Запропоновано алгоритм підтримки конкурентних переваг для банків.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентні переваги, банки, капітал, прибутковість, банківський продукт.

Коваленко В.В., Белова Ю.М. ОБЕСПЕЧЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ БАНКОВ УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ СТРУКТУРНЫХ ДИСБАЛАНСОВ ЭКОНОМИКИ

Статья посвящена проблемам обеспечения конкурентоспособности отечественных банков. Проанализированы факторы, влияющие на уровень конкурентоспособности банков. Предложен алгоритм поддержки конкурентных преимуществ для банков.

Ключевые слова: конкурентоспособность, конкурентные преимущества, банки, капитал, доходность, банковский продукт.

Kovalenko V.V., Belova Yu.M. ENSURE THE COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN BANKS UNDER STRUCTURAL IMBALANCES ECONOMY

This article is devoted to the problems of ensuring the competitiveness of domestic banks. The article contains analysis of the main factors affecting the competitiveness of banks. The article proposed of the algorithm support competitive advantage for banks.

Keywords: competitiveness, competitive advantage, banks, capital, profitability, bank product.

Постановка проблеми. Одним із важливих стратегічних завдань соціально-економічного розвитку України є створення та підтримка конкурентоспроможної банківської системи, яка слугує, з одного боку, фінансовим базисом, а з іншого – індикатором ефективності системи управління в усіх сферах економіки. Послідовний розвиток фінансового ринку, що адекватний сучасним кризовим умовам, вимагає перегляду принципів діяльності банків, підґрунтям яких виступає оптимальне використання конкурентного потенціалу.

Для досягнення та збереження конкурентоспроможності банків необхідним є створення ефективного

механізму управління, який містить організацію та проведення комплексу заходів щодо збереження їх конкурентного стану. Особливо це актуально в умовах розгортання спіралі структурних дисбалансів в економіці України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі забезпечення конкурентоспроможності банків присвячено значну кількість наукових праць, в яких досліджуються як проблеми, так і механізми забезпечення конкурентного стану.

Так, В.І. Міщенко розглядає проблему забезпечення конкурентоспроможності через визначення